

Antifón Sofista

Fragmenta DK 87 B

Pravda:

B 1 /1 = Galénos, In Hippocratis librum de officina medici comm. vol. 18b; p. 656 Kühn
Jak říká i Antifón v první knize *Pravdy*:

Nic však není samo jednotlivé; ani nic z toho, co zrakem vidí ten, kdo vidí největší; ani nic z toho, co důvtipem poznává ten, kdo poznává největší.

B 1 /2 = Hippokratés, De arte 2 Littré (p. 36, 18 Gomp.)

B 2 = Galénos, In Hippocratis librum de officina medici comm. vol. 18b; p. 656 Kühn
A dále říká:

Neboť poznání těla vede všechny lidi jak ke zdraví, tak k nemoci i ke všemu dalšímu.

B 3 = Pollux (Polydeukés) Iúlius Gramm., Onomasticon VI, 143 Bethe

B 4 = Harpokration Gram., Lexicon in decem oratores Atticos, heslo *aopta*

B 5 = Harpokration Gram., Lexicon in decem oratores Atticos, heslo *apathé*

B 6 = Pollux (Polydeukés) Iúlius Gramm., Onomasticon II, 58

B 7 = Pollux (Polydeukés) Iúlius Gramm., Onomasticon II, 57

B 8 = Pollux (Polydeukés) Iúlius Gramm., Onomasticon II, 76

B 9 = Áetios I, 22, 6 (D. 318)

Podle Antifóna a Kritoláa je čas myšlenkou nebo mírou, ne podstatou (*hypostasis*, skutečnou věcí).

B 10 = Suidás, Lexicon s.v. *adeétos*

“Nestrádající.” Kdo nic nepotřebuje a všechno má. Antifón v první knize *Pravdy*:

Proto (bůh?) nic nepotřebuje, ani od jiného nepřijímá, nýbrž je neomezený (*apeiros*) a nestrádající.

(Cfr. Harpokration Gram., Lexicon.)

B 11 = Harpokration Gram., Lexicon in decem oratores Atticos, heslo *deésis*

B 12 = Órigenés, Contra Celsum IV, 25

B 13 /1 = Aristotelés, Physica I, 2; p. 185a 14

Není však třeba řešit všechno, nýbrž jenom to, co sice někdo dokazuje z principů, ale činí tak falešně. Co však je (principy?) přesahuje, není nutno řešit. (Mezi úkoly geometra patří) vyvracet kvadraturu (kruhu) pomocí řezů, avšak vyvracet Antifónovu úvahu není geometrickým úkolem.

B 13 /2 = Simplikios, In Aristotelis physicorum libros comm. 54, 12 Diels

B 13 /3 = Themistios, In Aristotelis physica paraphrasis 4, 2 Schenkl

... Antifón ... vepsal do kruhu rovnostranný trojúhelník, nad každou z jeho stran sestrojil další rovnoramenný trojúhelník, který se dotýkal obvodu kruhu, a toto činil neustále, neboť myslel, že jednou strana posledního trojúhelníka, ač přímá, jednou splyne s kružnicí. ...

B 14 = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos, heslo *diathesis*, Dindorf

“Uspořádání.”

... toto slovo (*diathesis*) totiž užívají ve významu “uspořádání” (*dioikésai*). Antifón v první knize *Pravdy*:

Kdyby byla (mysl?, přirozenost?, pravda?) obnažena (beze zbroje), tak by mnoho krásného špatně uspořádala.

B 15 /1 = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos, heslo *embios*

B 15 /2 = Aristotelés, Physica II, 1; p. 193a 9

(Některým) se zdá, že přirozeností a podstatou přirozeně jsoucích (věcí) je to, co je první v základu každé z nich samo podle sebe a ještě neutvářené, jako je přirozeností lehátka dřevo, sochy zase bronz. Na znamení toho Antifón říká:

Kdyby někdo zahrabal lehátko a hniloba by nabyla síly, takže by vydala plod, nevzniklo by lehátko, nýbrž dřevo.

Jakoby jedno bylo přidané (*symbebékos*), ustavené dohodou nebo řemeslnou dovedností, zatímco podstata (*úsia*) je tím, co stále trvá, i když nepřetržitě podléhá těmto změnám.

- B 16** = An. Bekk. Lex. VI; p. 470, 25; *afékontos*
- B 17** = An. Bekk. Lex. VI; p. 472, 14; *Afrodítés*
- B 18** = Harpokrátión, Lexicon in decem oratores Atticos, heslo *anapodizomena*
- B 19 /1** = Harpokrátión, Lexicon in decem oratores Atticos, *anékei*
- B 19 /2** = An. Bekk. Lex. VI, 403, 5
- B 20** = Harpokrátión, Lexicon in decem oratores Atticos, *pallaxeis*
- B 21** = Harpokrátión, Lexicon in decem oratores Atticos, *orignéthénai*
- B 22** = Harpokrátión, Lexicon in decem oratores Atticos, *aeiestó* (cfr. Fótios, Lexicon A 422; *aeiestó*, Theodoridis (A 37, 18 Reitzenstein))
- B 23** = Harpokrátión, Lexicon in decem oratores Atticos, *diastasis*
- B 24 /1** = Harpokrátión, Lexicon in decem oratores Atticos, *diastaton* (Fótios, Lexicon A 354; *adiastaton* Theodoridis)
- B 24 /2** = Fótios, Lexicon A 359; *adiastaton* Theodoridis (A p. 31, 17 Reitzenstein)
- B 24a** = Suidás, Lexicon, *diathesis*
- B 25** = Harpokrátión, Lexicon in decem oratores Atticos, *dinoi*
- B 26** = Áetios II, 20, 15 (D. 351)
- B 27** = Áetios II, 28, 4 (D. 358)

B 28 = Áetios II, 29, 3 (D. 359)

Alkmaión (A 4), Hérakleitos (A 12) a Antifón říkají, že zatmění (fáze?) Luny se dějí otočením dutiny a nakloněnými.

B 29 = Galénos, In Hippocratis librum epidemiarum comm. III, 32 = XVIIa p. 681 Kühn

Toto však lze nalézt u Antifóna v druhé knize Pravdy ... :

Když ve vzduchu vzniknou deště a navzájem protikladná vanutí, tu se voda na mnoha místech spojuje a zhušťuje. Pokud je však ovládnuto srážením, zhuští se, a silou stlačováno vanutím se spojí do krup. ...

B 30 = Harpokrátión, Lexicon in decem oratores Atticos, heslo *grypanion*

“Svraštělé.” Antifón, *Pravda*, druhá kniha:

Oheň, jenž pálí a taví zemi, ji činí svraštělou.

B 31 = Etymologicum magnum p. 249 Kallierges, *grypanizein*

B 32 = Áetios III, 16, 4 (D. 381)

B 33 = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos, *peforiosthai*

B 34 = Pollux, Onomasticon II, 41

B 35 = Pollux, Onomasticon II, 215

B 36 = Pollux, Onomasticon II, 223

A Antifón řekl:

To, v čem embryo roste a živí se, se nazývá obal (*chorion*).

B 37 = Pollux, Onomasticon II, 224

B 38 = Pollux, Onomasticon II, 7

B 39 = Pollux, Onomasticon II, 61

B 40 = Pollux, Onomasticon VII, 169

B 41 = Pollux, Onomasticon VII, 189

B 42 = Pollux, Onomasticon IX 53

B 43 /1 = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos, heslo *abios*

B 43 /2 = Hésychios, Lexicon A 127 Latte, heslo *abios*

B 44 = Oxyrh. Pap. XI n. 1364

... Spravedlnost tedy znamená nepřekračovat zákony obce, ve které je kdo občanem. Pro sebe nejprospěšněji by člověk užíval spravedlnosti, kdyby si před svědky vážil zákonů, beze svědků však toho, co je od přirozenosti. Vždyť to, co je od zákonů, je přidané; avšak to, co je od přirozenosti, je nutné. Co je ze zákonů, to je smluvené, není to přirozené; co je od přirozenosti, je však přirozené a ne smluvené.

Kdo přestupuje zákony, je uchráněn hanby a trestu, pokud je to skryto těm, kdo si je smluvili; ne však, pokud to není skryté. Kdo však silou ruší proti možnosti něco z toho, co je vrožené přirozeností, pak nezáleží na tom, jestli unikne pozornosti lidí nebo zda to všichni uvidí, protože tím to není zlo o nic menší ani větší, neboť mu škoda nevzniká skrze mínění pozorujících lidí, nýbrž skrze pravdu.

Tyto věci je třeba zkoumat zvláště proto, že mnohé z toho, co je podle zákona spravedlivé, je vůči přirozenosti nastaveno nepřátelsky. ...

O svornosti:

B 44a /1 = Filostratos, *Vitae sophistarum* I,15, 4

B 44a /2 = Xenofón, *Memorabilia* IV, 4, 16

B 44a /3 = Iamblichos, *Ep. Peri homonoias*, in: Stobaios, *Anthologium* II, 33, 15

B 45 = Harpokration, *Lexicon in decem oratores Atticos* s.v. Skiapodes

B 46 = Harpokration, *Lexicon in decem oratores Atticos*, Makokefaloi

B 47 = Harpokration, *Lexicon in decem oratores Atticos*

B 48 = Fótiós, *Lexicon, theeidestaton* = Dionýsios Attikos (Aelius), *Onomatón logoi* VIII, 6 Erbse

Nejvíce podobný bohu: Mající podobu boha.

Antifón ve spisu *O svornosti* píše:

“Člověk, který tvrdí, že se ze všech zvířat stal nejpodobnějším bohu...”

B 49 = Stobaios, *Anthologium* IV, 22; II, 66 (cfr. III 6, 45) H.

Antifón:

Tu život pokročí a přijde touha po sňatku a po ženě. Tento den - tato noc - počíná nového daimóna (individuální osud), novou zkázu. Sňatek je totiž pro člověka těžkým závodem. Když však žena náhodnou není příhodná, jak se zachovat v tomto neštěstí? Je těžké ji propustit, znepřátelit si tím příbuzné, lidi stejně smýšlející a cítící, kterých si člověk vážil a měl vážnost u nich. Je však těžké takové manželství udržet, domnívat se, že se získávají příjemnosti a přivádět si strážně.

Nemluvme však hned o tom nejhorším, nýbrž o tom, co je ze všeho nejnepříjemnější. Vždyť co je pro člověka slastné více než žena podle jeho touhy? Co je sladšího, zvláště pro mladého člověka? Avšak právě v tom, kde je příjemné, je i žalné! Slasti totiž nepřicházejí samy, ale provázejí je strážně a soužení. Vždyť i v olympijských, pýthijských nebo v jiných závodech přichází obratnost i všechna slast z velkých bolestí. Pocty, ceny a požitky, které bůh dává lidem, totiž nutně pocházejí z veliké námahy a potu.

Vždyť já bych ani nemohl bych žít, kdyby se mi dostalo druhého takového těla, (abych o ně pečoval) jako o sebe! Tolik věcí na mě doráží kvůli tělesnému zdraví, kvůli obstarání toho, co je nutné ke každodennímu živobytí, toho, co přispívá slávě, rozvaze, dobrému jménu a pověsti. Co teprve, kdyby se mi dostalo druhého takového těla, které by mi takto působilo starosti? Není tedy zřejmé, že žena muži, pokud je podle jeho touhy, nepřináší o nic méně lásky i o nic méně trápení, nežli on sám sobě působí, kvůli zdraví dvou těl, kvůli dobývání živobytí, rozvážnosti a dobrého jména obou?

Jděme však dál, narodily se děti! Tu je již vše plné starostí, z mysli zmizí mladistvá pružnost a ani tvář už není táž.

B 50 = Stobaios, Anthologium IV, 34, 63

Antifón:

Žítí se podobá denní stráži a délka života jednomu dni, ve kterém, vzhlednuvše ke světlu, předáváme heslo jiným, kdo přicházejí po nás.

B 51 = Stobaios, Anthologium IV, 34, 56

Antifón:

Můj milý, celý život, si zaslouží pohanění; nemá nic neobyčejného, ani velkého a vznešeného, nýbrž vše malé, slabé a krátkodobé, smíšené s velkými strážněmi.

B 52 = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos, *anathesthai*

... Antifón *O svornosti*:

Život nelze dát zpátky jako kámen ve hře.

B 53 = Stobaios, Anthologium III, 10, 39

Antifón:

Lidé však pracují, šetří, namáhají se a ukládají peníze; mají z toho radost, jakou si lze jen představit. Když však peníze vybírají a používají je, pociťují bolest, jako kdyby si odřezávali z těla.

B 53a = Stobaios, Anthologium III, 16, 20

Antifón:

Někteří lidé nežijí přítomný život, ale velice pilně se připravují, jako by měli žít nějaký jiný - ne přítomný - život, a mezitím utíká zbývající čas.

B 54 = Stobaios, Anthologium III, 16, 30 (cfr. IV, 40, 19)

Antifón:

Znám jeden příběh. Jeden člověk viděl, že druhý získal mnoho peněz, a prosil ho, aby mu je půjčil na úrok. Ten však nechtěl, byl už takový, že nikomu nedůvěřoval a nepomáhal, takže peníze odnesl někde je schoval. Někdo ho ale přitom viděl a peníze vzal. Za nějaký čas přišel ten, který je ukryl, ale peníze nenalezl. Rmoutil se tedy nad tím neštěstím, ale také proto, že

nepůjčil tomu, kdo prosil, neboť by se mu peníze bývaly uchovaly a ještě by mu vynesly další peníze. Když pak potkal toho člověka, který si od něho tehdy chtěl půjčit, nařikal nad svým neštěstím, že pochybil a teď lituje, že mu nevyhověl, ale že ho odbyl, takže stříbro je teď zcela ztraceno. Ten ho však utěšoval, aby si nedělal starosti, ale aby si myslel, že peníze stále má, a že se mu neztratily, když kámen položí na totéž místo. “Když jsi totiž peníze měl, vůbec nijak jsi je neužíval, proto si teď nemysli, že jsi o ně přišel.”

Co totiž člověk neužívá a nebude užívat, z toho mu nevzejde žádná větší ani menší škoda, ať už to je jeho nebo není. Kterému člověku totiž bůh nechce dát naprosto dobré věci, tomu poskytne bohatství peněz, avšak učiní ho chudým co do dobrého smýšlení. Když mu odejme druhé, vezme mu obojí.

B 55 = Fótios, Lexicon, Iota 108, s.v. *hina*

B 56 = Suidás, Lexicon s.v. *oknó*

“Váhám.” ... Řečníci ... použili toto slovo, avšak pro strach a pro “mít strach”. Antifón:

Špatný je ten, kdo je jazykem smělý a hnán touhou, pokud jde o vzdálená a budoucí nebezpečí, avšak dojde-li k činu, váhá.

B 57 = Stobaios, Anthologium III, 8, 18

Antifón:

Nemoc je svátkem pro lenochy, neboť nejdou za svou prací.

B 58 = Stobaios, Anthologium III, 20, 66

Antifón:

Když někdo jde k sousedovi s úmyslem provést mu něco špatného, ale dostane strach, takže neudělá tu špatnost, kterou chtěl provést, ten je rozvážnější, vzejde mu z toho něco, co nechtěl. Vždyť když má strach, odhodlává se; a zatímco se odhodlává, čas mezitím leckdy odvrátí původní záměr. U dokonání činu to možné není, avšak během odhodlávání se to může stát.

Kdo si myslí, že sice ublíží sousedovi, sám však přitom nic neutrpí, ten není rozvážný. Naděje není vždycky dobrá, vždyť takovéto naděje uvrhly mnoho lidí do nenapravitelných pohrom, když to, co chtěl učinit sousedovi, sami utrpěli...

Rozvážnost člověka nelze posoudit správněji než tak, že (rozvážný je ten,) kdo sám sebe uzavře pře touhou náhlých rozkoší, dokáže se ovládat a vítězit sám nad sebou. Kdo si však chce udělat radost okamžitou žádostí, ten chce horší věci místo lepších.

B 59 = Stobaios, Anthologium III, 5, 57

Antifón:

Kdo však po hanebnostech nebo ošklivých činech ani nezatoužil, ani se jich netknul, ten není rozvážný, neboť není ničeho, co by přemohl a osvědčil se jako řádný.

B 60 = Stobaios, Anthologium II, 31, 39; p. 208, 13 W.

Antifón:

Myslím, že pokud jde o lidi, je tím nejdůležitějším výchova. Kdo totiž nějakou věc, ať jakoukoliv, dělá od počátku, ten ji patrně též správně dokončí. Vždyť jaké kdo zaseje do země semeno, takovou musí očekávat sklizeň. A když do mladého těla zaseje ušlechtilou výchovu, žije a roste po celý život a nezmaří to ani déšť, ani sucho.

B 61 = Stobaios, Anthologium II, 31, 40

Pro lidi však není nic horšího než bezvládí. Když to dříve lidé věděli, přivykali od počátku chlapce podřízenosti a vykonávání pokynů, aby nebyli zaskočeni, až jako dospělí projdou velkou změnou.

B 62 = Stobaios, Anthologium II, 31, 41

S jakým člověkem se kdo stýká po většinu dne, takovým se nutně i sám stane co do způsobů.

B 63 = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos s.v. *diathesis*

B 64 = Exc. Vindob. 44 (Stob. IV, 293, 17 Meineke ?; cfr. H. Schenk) Floril. duo n. 62 (Wien 1888 S. 11)

Nová přátelství jsou pevná, ale stará jsou pevnější.

B 65 = Suidás, Lexicon s.v. *thópeia*

“Obdivování.” Antifón ve spise *O svornosti*:

Mnozí nepoznávají, když mají přátele, zato si svými druhy činí obdivovatele svého bohatství a lichotníky svého štěstí.

B 66 = Kléméns Alex., Stromata VI, 19,7

Řečník Antifón praví:

Vždyť péče o staré lidi se podobá péči o děti.

B 67 = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos s.v. *atheórétos*

B 67a = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos s.v. *andreia*

B 68 = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos s.v. *aulizómenoi*

B 69 /1 = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos s.v. *balbis*

B 69 /2 = Etymologicum magnum p. 186, 24 Kallierges, s.v. *balbis* (=Etymologicum genuinum Alfa 26 Lasserre)

B 70 = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos s.v. *euéniótata*

B 71 = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos s.v. *félómata*

Politikos:

B 72 = Antiatt. Bekk. An. 78, 20

B 73 = Athénaios, Deipnosophiastae X, 423a (X, 20 Kaibel)

B 74 = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos s.v. *eusymbolos*

B 75 = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos s.v. *hémioliasmos*

B 76 = Prisc. 18, 230 illi (?)

B 77 = Plútarchos, Anton. 28

... Jak řekl Antifón, čas je nejcenější výdaj.

O posuzování snů:

B 78 = Artemidóros, Onirocriticon I, 14; p. 109, 10 H.

B 79 /1 = Cicero, de div. I, 20, 39

B 79 /2 = Cicero, de div. I, 51, 116

B 80 = Cicero, de div. II, 70, 144

B 81 = Seneca, Controv. II, 1, 33 Otho

- B 81a** = Melampos, *Peri palmón* 18-19 Diels (Beitr. z. Zuckungsl. I, Abh. d. Berl. Ak. 1907)
- B 82** = Anecd. Bekk., Antiattic. 114, 28
- B 83** = Anecd. Bekk., Lex. VI; p. 345, 26
- B 84** = Anecd. Bekk., Lex. VI; p. 367, 31
- B 85** = Anecd. Bekk., Lex. VI; p. 418, 6
- B 86** = Anecd. Bekk., Lex. VI; p. 419, 18
- B 87** = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos s.v. *akaré*
- B 88** = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos s.v. *basanos*
- B 89** = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos s.v. *dysanios*
- B 90** = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos s.v. *eisfrésein*
- B 91** = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos
- B 92** = Moeris, Lexicon Atticum 203, 2 Bekk.
- B 93** = Filodémos, de poem. c. 187, 3 (V. H. 2 VI Th. Gomperz Wien. Sitz. Ber. 123, VI, 49)
- B 93a** = Fótiós, Lexicon Alfa 822, s.v. *akoinótétos* (p. 66, 4 Reitz.)
- B 93b /1** = Fótiós, Lexicon Alfa 1136, s.v. *amartyrétós* (p. 87, 25 Reitz.)
- B 93b /2** = Suidás, Lexicon s.v. *amartyrétous*
- B 94** = Fótiós, Lexicon Tau 590, s.v. *tímon*
- B 95** = Pollux, Onomasticon I, 34
- B 96** = Pollux, Onomasticon I, 98
- B 97** = Pollux, Onomasticon II, 109
- B 98** = Pollux, Onomasticon II, 120
- B 99 /1** = Pollux, Onomasticon II, 120
- B 99 /2** = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos p. 43; s.v. *apartilogia*
- B 100** = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos II, 123
- B 101** = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos II, 228
- B 102** = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos II, 230
- B 103** = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos III, 113
- B 104** = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos IV, 9
- B 105** = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos IV, 9
- B 106** = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos IV, 167
- B 106a** = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos V, 145
- B 107** = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos V, 441

- B 108** = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos VI, 163
B 109 = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos VI, 169
B 110 = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos VI, 183
B 111 = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos VIII, 68
B 112 = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos VIII, 103
B 113 = Harpokration, Lexicon in decem oratores Atticos IX, 26
B 114 = Lesbonax Gramm., De figuris 7 Blank (p. 180 Valck.)
B 115 = Suidás, Lexicon s.v. *apokrinai*
B 116 = Suidás, Lexicon s.v. *apolachein*
B 117 = Suidás, Lexicon s.v. *chrématón*
B 118 = Athénaios, Deipnosophiastae XIV, 650e ? (XIV, 63 Kaibel ?)